

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate, de
Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non
Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Conclusio affirmativa statuitur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78232)

ARTICULUS I.

Utrum anima Iustorum à corporibus separata, & plenè purgata, statim consequantur beatitudinem?

PARTEM negativam tenuere olim plures ex SS. Patribus, tam Græcis, quàm Latinis, existimantes animas iustorum à corporibus separatas, ac plenè purgatas, non fore beatas, nec viaturas divinam essentiam, usque ad diem iudicii, & generalis resurrectionis, in qua (ajebant) rursum unientur corporibus suis, & numerus electorum erit omnino completus. Ita D. Bernardus serm. 3. de omnibus Sanctis, ubi ait: *In illam beatissimam Dei domum anima nec sine nobis intrabunt, nec sine corporibus suis, scilicet nec sancti sine plebe, nec spiritus sine carne.* Cui sententiæ ita acriter adhaesit olim Joannes XXII, ut plures Ordinis nostri Doctores, qui zelò catholice veritatis firmiter ei se opponebant, incarceraverit, nominatim Patrem Thomam Valens, qui ipso festo S. Joannis Evangelistæ Avenioni prædicans, maximâ Cardinalium & aliorum Prælatorum astante catervâ, contra hunc errorem vehementissimè invehctus fuerat; usque verbò & exemplò Pauli, qui in faciem restitit Petro, eò quòd reprehensibilis esset, nec non maledictionem omnibus, qui huic perverso dogmati adhaerent, pronuntians, addiderat hæc verba Apostoli: *Si quis vobis annuntiaverit præter id quod accepistis, anathema sit.* Quæ cum rescivisset Ludovicus Bavarus, qui se Imperatorem dicebat, quique extremo odiò Pontificem & Dominicanos ei summo opere addictos prosequeretur, animum intentum, quem erga Patres nostros gerebat, deponens, & illorum zelum pro veritate tuenda demiratus, exclamavit: *Nunc comperio quod Ordo Prædicatorum sit ordo veritatis: siquidem Joannem errantem dereliquit, quem antea non errantem contra me tam animosè defendit.* Ita referunt Antonius Senensis in Chronicis FF. Prædicatorum ad annum 1331. Bzovius ad eundem annum, & alii quos illicitant.

S. I.

Conclusio affirmativa statuitur.

Dico igitur, Animas iustorum, à peccatis perfecte purgatas, in cælum evolare, & frui clarâ Dei visione, non expectatâ resurrectione, aut generali iudicio.

2 Hæc conclusio nunc est certa de fide, utpote definita in Florentino sess. ultimâ, ubi dicitur: *Animas à corporibus exutas & purgatas, in cælum mox recipi; & inueneri ipsam Deum Unum & Trinum sicut est.* Eandem veritatem priùs definiert Benedictus XII, in quadam Extravaganti, quæ incipit, *Benedictus Deus*, ut refertur in Directorio Inquisitorum parte. 2.

3 Colligitur etiam ex Scriptura: nam ad Philip. I. Apostolus ait: *Desiderium habens dissolvi & esse cum Christo:* inutile autem esset tale desiderium, si non fuisset vilurus Deum statim post mortem. Item 2. ad Corinth. 5. dicitur: *Quando sumus in corpore, peregrinamur à Domino: per fidem enim ambulamus, & non per speciem:* Ergo re-

A liquo corpore non ambulabimus per fidem, sed per speciem, videndo clarè divinam essentiam. Unde Apocal. 7. videntur Iusti amici tholis albis: quod præmium illorum denotat. Et Lucæ 23. Christus dixit ad latronem: *Hodie mecum eris in paradiso;* quod non potest intelligi de paradiso terrestris, ut quidam explicant; cum Christus eâ die in paradiso terrestris non fuerit, sed in lyombo, qui paradiso dicitur; quia ibi latroni & SS. Patribus communita fuit beatitudo, & visio divinæ essentiae: nam ut ait Augustinus Epist. 57. *Generale paradisi nomen est, ubi factus reperitur.*

B Favent etiam SS. Patres: nam D. Gregorius 4. super Psal. 4. Pœnitentiam, ait: *Beatitude & animabus sanctorum ante resurrectionem trahuntur, & corporibus nihilominus post iudicium;* & id probat latè 14. dialog. cap. 25. Item D. Chylostomus hom. 32. in Epist. ad Rom. dicit: *Pauli animam versari in summo cælo, & prope Regis solium, ubi Cherubim & Seraphim volunt.* Fulgentius serm. de S. Stephano: *Hodie (inquit) miles de tabernaculo corporis exiens, triumphanter migravit ad cælum.* Item: *Stephanus hodie solus est immortalitatis indutus.* Unde Ecclesiâ diem mortis Sanctorum appellat natalem ipsorum: quia mirum quemadmodum per navitatem corporalem nascuntur mundo, ita per transitum ex mundo nascuntur cælo. Natalem Sanctorum (inquit Chylogologus) cum audis, nolite putare illum dici quo nascuntur in terram de carne, sed de terra in cælum, de labore ad requiem, de vicibus ad delicias, non fluxas, sed fortes, & stabiles, & æternas. Et Emilianus homilia de natali sancti Genesii: *Beatorum Martyrum passionibus, natales vocamus dies, quando eos martyris, vita & gloria fides, dum ingens morti, generat & ternitatis, & perpetua gaudia brevi dolore parturit.* Merito planè dicendi natales dies, per quos qui nati fuerant in hanc fragilitatis humana miseriam, subitè nascuntur in gloriam, vita perennis initium de mortis sine sementibus. Etenim si istos dies natales vocamus, quibus in hanc lucem in delictis & doloribus nascuntur ad dolores, quibus hunc mundum sicut infantia regredientes ingredimur; iustus isti celebrantur natales, quibus Sancti ex corruptibilibus in novam istam sæculi sæculi veniunt claritatem, & filii hominum in adoptionem divinæ paternitatis ascendunt, & consurgunt paulò ante mortaliū, subitò cives incipiunt esse Angelorum.

C Variis etiam rationibus seu congruentiis probant aliqui nostram conclusionem: puta quia beatitudo, seu clara Dei visio, cum non fiat per aliquam speciem à phantasmatis eductam, non dependet à corpore; unde non est ratio cur differatur usque ad re assumptionem corporum; maximè quia ea dilatio præmiū valde esset afflictura animas purgatas. Addunt quod cum beatitudo debeat homini ut corona & merces, statim post finitam pugnam, & laborem expletum dari debet, juxta illud Levitic. 19. *Non morabitur opus mercedi tuæ apud te usque ad mane.* Constat enim exemplò Angelorum, qui beatitudinè viâ statim acceperunt præmiū; & mortuorum hominum, quibus statim datur præmia eterna post mortem: Deus autem prior est, inquirunt, ad miserendum & præmiandum, quam ad puniendum.

E Verùm hæc rationes parùm urgent. Ad præmiam enim facile responderi posset, eam dilationem non fieri ob repugnantiam visionis communitatis animæ.

anima separata sed quia ante iudicium generale & generalem omnium remunerationem, non oportet aliquos beatificari, vel certe quia Deus ipse ita voluit ac disposuit, propter occultos fines suae providentiae. Alii vero dicitur instantiam in animabus iustorum, qui ante adventum Christi decesserunt: illarum enim, quam vis perfecte purgatae, statim post separationem à corpore non videntur divinam essentiam; imò per multa saecula earum beatitudo & merces fuit dilata, caelo adhuc clauso, ob culpam originalem.

Quare existimo aliam huius rei, utpote à sola Dei voluntate pendens, non debere assignari rationem, quam eam quam tradit D. Thomas 3. p. qu. 49. art. 5. ad 4. ubi ait, quòd Christus sua passione meruit nobis introitum regni caelestis, & impedimentum removit, sed per suam ascensionem nos quasi in possessionem regni caelestis introduxit. Et ideo dicitur quòd ascendit pendens iter ante eos. Unde licet ante passionem Christi, ejusque in caelum ascensionem, nullus quantumcunque iustus regnum caeleste intrare posset: attamen in lege gratiae animae iustorum, cum primum sunt perfecte purgatae, statim consequuntur beatitudinem, post decessum à corpore. Et hoc (inquit S. Doctor ibidem) figuratur Numer. 35. ubi dicitur quòd homicida manebit ibi (scilicet in civitate refugij) donec sacerdos magnus, qui oleo sancto unctus est, moriatur, quo mortuo pariter in domum suam redire. Quare Apostolus ad Hebraeos 9. postquam dixit, quòd olim in sancta sanctorum non poterant ingredi sacerdotes, nec populus, subdit: Hoc significante Spiritu sancto, nondum propalam esse sanctorum viam, adhuc priori tabernaculo habente statum: id est, per hoc Spiritus sanctus declarare intendebat, toto tempore veteris testamenti non fuisse apertam viam ad caelum, ideoque etiam iustissimos quosque ad inferos descendisse: At postquam Christus prorupit velum templi, cessaveruntque figuræ, ex tunc patet via Sanctorum ad caeleste tabernaculum, & caelorum janua per passionem Christi nobis aperta est. Unde Leo Papa serm. 1. de ascensione Christi ascendit (inquit) nostra provectio est, & quòd praesens gloria capitis, id spes vocatur & corporis: hodie enim non solum par adit possibiles firmati sumus, sed etiam calorum in Christo superna penetravimus; ampliora adit per ineffabilem Christi gratiam, quam per diaboli amiseramus invidiam. Item D. Joannes Apocal. 21. dicit caelestem Jerusalem habere portas duodecim, & subdit: Ab Oriente porta tres, & ab Aquilione porta tres, & ab Austro porta tres, & ab Occasu porta tres: per hoc ianuens, modo post Christi passionem & ascensionem, unde quaque patere aditum in caelum, omneque impedimentum penitus esse sublatum; ac proinde iustorum animas, cum primum à peccatis perfecte purgatae sunt, consequi beatitudinem, & clarà Dei visione perfrui, non expectatà resurrectione vel die iudicii.

§. II.

Solvuntur objectiones.

Contra hanc conclusionem primo objici possunt plura Scripturae testimonia, quibus significari videtur, primum beatitudinis, & visionem Dei reservari in diem iudicii. Matthaei namque 20. dicitur omnibus simul operariis redditam fuisse mercedem, cum serò factum esset, hoc est in fine mundi. Et cap. 25. cum describitur iudicium universale, dicitur: Ibiunt hi in supplicium

eternum, iusti autem in vitam aeternam. Paulus etiam 2. ad Timoth. 4. ait: Reposta est mihi corona iustitiae, quam reddet mihi Dominus in illa die, extremi scilicet iudicii. Et ad Hebraeos 11. inquit de Sanctis: Non acceperunt reprobationem, Deo pro nobis melius aliquid providente, ut non sine nobis consummarentur. Item 1. Joan. 3. dicitur: Cum apparuerit (nempe Christus in die iudicii) similes erimus, quoniam videbimus eum sicuti est. Denique Apoc. 6. dicit idem Apostolus: Vids subtus altare animas interfectorum propter verbum Dei: & dictum est illis, ut quiescerent adhuc tempus modicum, donec compleantur conservi eorum: id est, ut expectent tempus resurrectionis, & generalis iudicii, in quo, completo numero electorum, omnes simul recipient mercedem & beatitudinem.

Veruntamen haec parùm urgent: nam quoad tria prima loca, si intelligantur de die iudicii generalis, dicendum est, tunc praemium meritorum cum publico honore, ac solempni pompa, & manifestatione omnium bonorum operum, iustis esse conferendum; vel tunc nova & publicà sententia, non solum animae, sed etiam toti homini reddendum esse. Dixi, si intelligantur de die iudicii generalis: quia in primo loco ly ad verberam denotat finem vitae cuiuslibet, ut ait Glossa interlinearis. Item cum Apostolus ait, quòd Deus iustus iudex reddet ipsi coronam iustitiae in illa die, loquitur (ut ait Nicolaus de Lyra) de die mortis, de quo praemilerat: Tempus resolutionis mea instat. Quartus locus facilis est: nam vel loquitur Apostolus de praemio completo per resurrectionem; vel intendit Sanctos veteris Testamenti non intrasse caelum sine Sanctis Legis Evangelicæ, non quidem omnibus, sed aliquibus, Testimonium vero primum ex Joanne plane caret difficultate: nam ly cum apparuerit, non significat, cum Christus venerit ad iudicandum (neque enim visio humanitatis Christi Domini reddet Sanctos beatos) sed intelligitur de Deo secundum se, ut sit felix: quando se nobis per visionem ostenderit. Quod si aliquis haec verba ad Christum in secundo adventu referat, Glossa interlinearis ait, tunc nos futuros ei similes, id est, secundum corpus immortales, quia videbimus eum sicuti est: nam ex gloria animae redundabit gloria & immortalitas in corpus. Ultimus locus qui est ex Apocalypsi, communiter explicatur de desiderio unionis ad corpus, quòd habent animae Sanctorum: illud enim non complebitur, nisi in die resurrectionis generalis, in qua totus homo beatificabitur. Porro ipsas gloriam essentiali frui in caelis ante illud tempus, colligitur ex eo quòd ibidem dicitur: Data sunt illis singulae solae albae: nam ut explicant sancti Patres, per stolam illam intelligitur gloria & beatitudo essentialis.

Secundo objici possunt plura SS. Patrum testimonia, in quibus aperte dicitur Sanctorum beatitudinem usque ad tempus resurrectionis esse differendam.

Verùm, vel haec explicari possunt de adaequata beatitudine corporis & animae; vel dici aliquos ex SS. Patribus id olim docuisse, quia tunc res erat dubia, & nondum ab Ecclesia definita: nunc vero non licere de hoc dubitare, ob definitiones Concilii Florentini, & Benedicti XII. supra adductas.

Tertio objiciunt aliqui Decretum Joannis XXII. qui, teste Ocham in opere sex dierum, & Gersono in serm. de Paschate, dicitur definiisse contrarium.